

MARJETANJUHLAN AVAUSPUHE 2023

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n puheenjohtaja
Esko Lotvonen

Hyvä juhlaväki!

Lämpimästi tervetuloa tämän vuoden Marjetanjuhlaan! – Tämä Marjetanjuhla on vahva perinne meille tottolaisille. Akateemikko Kustaa Viikuna on kertonut nimen taustoista Marjetanjuhlan esitelmässään vuonna 1961. Teksti on julkaistu Totto-julkaisussa nro VIII.

Perinteisesti Marjetanpyhä oli 13. heinäkuuta tai sitä seuraava sunnuntai. Marjetanpyhällä oli voimakkaasti kirkollis-uskonnollinen luonne. Marjetankirkkoon lähdettiin kaikista Rovaniemen taloista, uloimmalta perukoilta saakka. Tavattiin tuttuja ja sukulaisia, syötiin hyviä eväitä, samaan aikaan oli rippikirjoitus. Koetettiin saada sovintoa naapureiden ja kylänväen kesken, koetettiin tehdä parannusta, jotta työt ja elämä olisivat menestyneet. Marjetanpäivästä alkoi ikään kuin toinen puoli vuotta. Se alkoi käytännössä heinätoilla.

Miksi nimi on Rovaniemellä nimenomaan Marjeta (Pyhä Margareetta Neitsyen mukaan), sitä ei Kustaa Viikunan mukaan osata aukottomasti selittää. Lähin Margareetalta pyhitetty kirkko oli lissä.

Hyvät kuulijat,

Kuluva vuosi on historiallinen kunnallishallinnon osalta. Rovaniemellä nykyisen kaupungin kattavalla alueella ensimmäinen kuntakokous pidettiin vuonna 1867. Siitä lähtien kuntien tehtävät ovat asteittain lisääntyneet merkittävästi. Lopulta tämän vuoden alussa suurin vastuualue, sosiaali- ja terveystoimiala, siirtyi uusille maakunnallisille hyvinvointialueille. Meillä onkin ilo saada Lapin hyvinvointialueen johtaja Jari Jokela juhlapuhujaksi.

Kunnat keskittyvät nyt koulutukseen ja elinvoima-asioihin. Kulttuuri on osa elinvoimaa ja hyvinvointipalveluita. Kolmannen sektorin toimijoiden rooli tulee oletettavasti vahvistumaan näillä toimialoilla.

Totto ry:n kuluva vuosi on ollut varsin aktiivinen. Olemme järjestäneet kuukausittain erilaisia teemapäiviä. Suurimman väkijoukon keräsi laskiaistapahtuma, noin 1500 osallistujaa. Juhannusjuhlissa vieraili noin 200 henkilöä ja muissa tilaisuuksissa 60–100 henkilöä. Näitä tilaisuuksia olivat mm. Runebergin, Minna Canthin ja Walburgan kahvilat, Kansainvälinen

museopäivä ja saunapäivät sekä puutarhailta. Koululaisille on järjestetty kulttuuriperinnön työpaja ja Pikkuväen perinneleiri.

Toukokuun lopulla oli Kirppu-peräkonttikirppis. Pöykkölässä kasvaneesta Kirppu-hevosesta julkaistiin alkuvuonna ansiokas You Tubesta löytyvä videodokumentti. – Julkaisija on Hippos ry.

Helmikuussa järjestimme perinnerakentamista käsittelevän tilaisuuden. Korjaamista on Totolla ollut jatkuvasti. Edessä on navetan lattian korjaus syksyllä ja kiireellisinä töinä masiinihuoneen alahirsien kengittäminen, venehuoneen sillan korjaaminen sekä huoneen tuohi-malkakaton ja osin rakennusten pärekattojen uudistamisen tarpeet.

Tilan alueella toteutetaan tänä kesänä Museoympäristön luontoarvot -hanke kahden agrologiopiskelijän voimin. Se on museon peltojen ja niittyjen ennallistamishanke, jolla pyritään löytämään suojeltavat kukat ja kasvit sekä poistamaan rikkakasvit. Kaksivuotinen hanke luonnollisesti vaikuttaa alueen kukkaloistoon.

Museon kokoelmien informaation parantamiseksi ulkomaisille vieraille tullaan lisäämään QR-koodeihin kieliversiot. Lämmin kiitos Museovirastolle ja ELY-keskukselle hankkeiden taloudellisesta tuesta!

Totto ry:n alkuvuosina yhteydet kyliin olivat tiiviit. Kyliin nimettiin yhteyshenkilöt kartoittamaan kulttuuriperinnettä ja mahdollisuuksia erilaisten esineiden ja rakennusten hankintaan. Totto ry on perustanut nyt vastikään Kyläyhteistyöryhmän. Jäseniä on eri kyläalueilta, Lapin Metsämuseolta ja Totto ry:stä. Ryhmä ohjaa myös Totto ry:n toteuttamaa suunnittelu- ja selvityshanketta Peräpohjalaista perinnekulttuuria ja luontokohteita ohjelmopalveluihin ja tapahtumiin. – Hankkeen rahoittaja on Lapin liitto.

Haluan osoittaa kiitokset tämän Marjetanjuhlan tukijoille, joiden listauksen löydätte käsiohjelmasta. Lämmin kiitos myös ahkerille talkoolaisillemme emännistössä, museo- ja asiakaspalveluissa, tapahtumien järjestelyissä, liikenteen ohjauksessa sekä korjausrakentamisessa! Ilman teidän sitoutumistanne näin laajana toimintaa ei voitaisi toteuttaa! Toki toivotamme tervetulleiksi myös uusia talkoolaisia museon toimintaan mukaan!

Uutena yhdistyksen sihteerinä aloitti vuoden alussa paluumuuttaja Tuuli Murtorinne. Samoin viime kesän lopulla saimme uudeksi talonmieheksi monitaituri Pauli Niemelän.

Lopuksi haluan vielä osoittaa kiitokset edelliselle pitkäaikaiselle puheenjohtaja Esko Oikariselle ja pitkäaikaiselle sihteerille Kerttu Oikariselle

heidän ansiokkaasta työstään Totto ry:n hyväksi. He ovat edelleen kyllä mukana toimikuntatyössä.

Hyvä juhlaväki,

Totto ry:n puolesta toivon teidän viihtyvän juhlassamme! Tervetuloa!